

A KISVENDÉGLŐS

(VOLT SZEMLE.)

A MAGYARORSZÁGI KISVENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS A PINCZÉREK SZAKLAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre	12	korona
Fél évre	6	"
Negyed évre	3	"
Egyes példány ára 24 fillér.		

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS
NIKHÁZY GÉZA.

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapesten, VIII., Rákóczy-tér 4. sz.

A kisvendéglősök legközelebbi összejövetele Erl Antal kartársunknál VIII. Baross-utca 93.
e hó 2-án d. u. 4 órakor tartatik meg. Ott legyünk mindnyájan!

Emlékirat,

melyet a Székesfővárosi Kisvendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata terjesztett Széll Kálmán belügyi és Lukács László pénzügyi miniszter elé az álló-borozók körül kifejlődött visszaélések meggátlása érdekében.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Teljes tudatában vagyunk annak, hogy Nagyméltóságod előtt nem szükséges részletesen esetelnünk, hogy a súlyos gazdasági helyzet, mely már több, mint két esztendeje nehezedik az országra, hatványozott mértékben sújtja a kisvendéglősök és korcsmárosok iparát, a kik legjobban érzik meg, hogy a közönség fogyasztó képessége mennyire csökkent.

A gazdasági helyzetből folyó kényszerült takarékoság, a szükségletek redukálása legelőször is azon élvezeti cikkeknek nyilvánul, melyek forgalmát a vendéglősök közvetítik, s a gazdasági helyzet súlyát a közönség azon része éri legjobban, mely ebbeli szükségleteit a vendéglőkben és korcsmákban elégíti ki.

Nagyon természetes tehát, hogy a kisvendéglősök és korcsmárosok helyzete ily körülmények között legelőbb s legnagyobb mértékben válik kritikussá. A helyzet konsequenciáit azonban levonjuk mi is magunknak, leszállítjuk igényeinket éppen úgy, mint közönségünk, melylyel rossz időkben éppen úgy kitartunk, mint a hogy a jó napokban velünk volt a közönség kedvese.

A székesfővárosi kisvendéglősöket és korcsmárosokat a gazdasági helyzet általános nehézségein fölül *különleges bajok is sújtják*, melyeket már nem képes elviselni s a melyek arra kényszerítik, hogy amennyiben azok kormányzati uton orvosolhatók, ez iránt az illetékes hatóságok segítségért folyamodjanak.

Nem orvosolhatók ez uton egy könnyen azok a bajok, melyek különösen a székesfővárosi kisvendéglősökre és korcsmárosokra a helybeli sörgyárak kartelljéből folyólag nehezdednek, a melyek azonban az

állam érdekeit is közelről érintik, mert a sörgyárak rideg és visszautasító magatartása könnyen odáig juttathatja a dolgot, hogy a kisvendéglősök és korcsmárosok és nyomukban a többi italméréssel foglalkozó üzletek kénytelenek lesznek a legnagyobb készséggel ajánlkozó külföldi sörgyárak előnyös ajánlatait elfogadni s hazafias érzéseiket a megélhetés követelményeinek föláldozni.

Vizont csakis a magas kormány és a rendelkezésére álló hatóságok támogatása és közbelépése segíthet rajtunk bajaink másik forrásánál, melyeket a következőkben bátorkodunk Nagyméltóságod előtt föltárni:

Több mint egy esztendeje tapasztaljuk, hogy a székesfőváros területén undorító, tisztátalan, rossz levegőjű, dohos és nedves pinczék és bolthelyiségekben borméréseket nyitnak, melyek ugyan csupán állókimérés néven szerepelnek, valójában azonban teljesen berendezett vendéglők, illetőleg korcsmák, daczára annak, hogy helyiségeik a vendéglők és korcsmák helyiségei részére előírt követelményeknek egyáltalában meg nem felelnek s különösen a tiszta, egészséges levegő hiánya és a megkivántató „mellék-helyiségek“ egészségellenes elhelyezése, sőt teljes mellőzése folytán ugy közegészségi, mint közrendészeti tekintetben a legbotrányosabb és törvényellenes állapotot teremtik.

Igaz ugyan, hogy törvény szerint a vendéglők szigorú egészségügyi s rendészeti felügyelet alatt állanak s az italméresi jog elnyeréséhez az illetékes hatóság véleménye is megszerzendő. Mindazáltal azok az elemek, melyek az itt vázolandó üzelmekre képesek, a törvényt mindig kijátszszák s a hatóságok félrevezetésétől sem szoktak tartózkodni. Hogy az milyen uton és módon szokott történni, a követ-

kezőkben bátorkodunk Nagyméltóságod nagybecsű tudomására juttatni, hogy sérelmeinket böles belátása szerint orvosolhassa és a törvénynek érvényt szerezhessen.

Az illető, a ki italmérést szándékozik nyitni, a m. kir. pénzügyigazgatósághoz intézett folyamódványában azt adja elő, hogy az italméresi engedély elnyerése után fogja a törvényes kellékeknek megfelelő helyiséget kibérelni. Mihelyt az engedély birtokában van, néhány koronáért dohos, nedves pinczét, vagy a törvénynek meg nem felelő bolthelyiséget bérel, mely azért áll üresen, mivel minden egyébre teljesen alkalmatlan s nincs aki érte a legcsekélyebb bért is megfizesse. Ebbe a helyiségbe néhány hitelbe kapott hordót állít bele, nemkülönben egynéhány széket és asztalt s erre azután kifüggeszti a cégért s a helyiséget bejelenti az illetékes hatóságnak. Ennek intézkedése folytán megjelenik a helyszínen a törvény rendelt bizottság, a mely természetesen konstataálja a törvényellenes állapotot s az üzletnek bezárását rendeli el.

Ez ellen azonban az üzlet tulajdonosa *felelbezárással él*, nagy hangon emlegetve „*óriási befektetéseit*“, halasztásért könyörög, a mit rendesen meg is kap. Ez alatt csendesen, minden feltűnés nélkül eladja üzletét valaki másnak, aki az eljárást szakasztott ilyen módon megismételi!

Maga az élelmes első tulajdonos pedig valamely más utcában nyit hasonló módon a kipróbált s igen jövedelmező eljárás szerint más, de hasonlóan fertelmes lebuji.

Ilyen módon rövid egy esztendő alatt száz meg száz ily törvénybe ütköző bormérés nyitott meg részben engedmény nélkül, részben pedig bérelt jogokkal, illetőleg idegen név alatt, csendes társasúlet formájában.

Ezek gazdái azután, *ha az adó és az*

illetékek megfizetésének időpontja megérkezik, legtöbbszörre nyomtalanul eltűnnek a székesfőváros területéről.

Ily emberek, akik nemcsak hogy az adójukat meg nem fizetik s ezzel a kincstárt károsítják, hanem piszkos és tisztességtelen versenyükkel a tisztas korcsmárosipart is megrontják, adózó képességét tönkreteszik, — az állam és hatóságainak támogatására nem lehetnek érdemesek. — A közérkölciség, a közegészség és a közbiztonság érdekeiben okvetlenül gátat kell emelni üzelmeknek. Nemcsak saját megélhetésünk, melyet az ilyen verseny kockára tesz, de a nagy mértékben fenyegetett közérdek is követelte, hogy ezek ellen a magas kormány támogatásáért folyamodjunk s amig egyidejűleg azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordultunk a belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök ur Ó Nagyméltóságához, saját hatáskörében a közegészségügyi és közrendészeti tekintetek megóvása céljából ezen bormérések helyiségeit szigorú ellenőrzésnek alávetni méltóztassék, mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat is, hogy a kir. kincstár érdekében is, de meg a törvény tekintélyének fentartása céljából s végül a nagy adóterhet viselő tisztas korcsmáros és vendéglős ipar tönkretételének elhárítása végett, ami szintén közérdeknek tekintendő, — az előterjesztett valódiságáról meggyőződést szerezni, erre a célra a székesfővárosi m. kir. államrendőrség jelentését is bekívánni s ezek alapján elrendelni kegyeskedjék, hogy

a) a székesfőváros területén italmérési engedély csakis akkor adassék ki, ha a folyamodó igazolja, hogy az italmérés gyakorlására szánt helyiségeit az illetékes hatóság is a törvénynek megfelelőeknek találta; feltétlenül engedély egyáltalában ne adassék ki;

b) álló kimérések engedélyezésénél az üzlet helyeit illetőleg ipartársulatunk véleménye is beköveteltessék;

c) a kimérések köteleztesen arra, hogy a tulajdonos nevét feltüntető czégtáblákat alkalmazzanak.

Ezek következtében bátorkodunk Nagyméltóságodhoz újól azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulni, hogy az itt előterjesztett tényeket szigorúan megvizsgáltatni és ehhez képest alázatos kérelmeinknek helyt adni kegyeskedjék.

Mély tiszteletünk kifejezése mellett maradtunk

Budapesten, 1902. nov. 15.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói

a Székesfővárosi Kisvendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata.

* * *

A kisvendéglősök küldöttsége, mely két héttel ezelőtt járt küldöttségileg a pénzügyi és belügyi minisztériumokban, nemcsak szóbelileg adták elő kérésüket, hanem még az itt leközölt emlékiratot is átnyújták az illető minisztereknek. Vajha mennél több lenne sikere e memorandumnak!

Ismerőseinknek és idegeneknek.

(/) Az öreg év utolsó napja nekünk is kezünkbe adja a tollat, hogy szívünk ünnepies érzelmeit tolmácsoljuk azoknak, kik ismernek minket s azoknak is, kik nem ismernek, azért, hogy megismerjenek. Azt se tudjuk, hogy hol kezdjük, annyi fekszik szívünkön s ha kis lapunk nem szabná szűkebbre mondókánkat, aligha meg nem unnáknak újévi köszöntönket.

Azért csak a legszükségesebbre szorítkozunk. Legszükségesebb mindenekelőtt az, hogy leghőbb hálánkat kifejezzük ismerőseinknek, kik lapunkat pártolni, támogatni és terjeszteni voltak kegyesek az elmúlt évben. — Ebből azt láttuk, hogy elveinkkel egyetértének s nekünk semmi sem esik jobban, mint annak a tudata, hogy nem állunk egyedül a világot, hazát és nemzetet romboló kartelláramlat ellen; hogy fölismerik mások is az igazságot a gazzsággal és a jogosat a jogtalansággal szemben.

Mikor ezért ismerőseinknek ismételtelen köszönetet mondunk, jó kívánat fejében fogadják azon benső óhajunkat, bár a közel jövőben eszménk, az ige testet ölthetne, hogy az mindannyiunk javára váljék.

De fogadják kérésünket is, hogy az igazság érdekében megindított mozgalmunkat másokkal is megismertessék, kisedet táborunkba új hiveket toborozzanak, akár új előfizetőt lapunknak, akár új tagokat az Ipartársulatnak.

Nem arra való a gyertya, hogy véka alá rejtessék, hanem hogy világoskodjék, kivált, ha nagy sötétség uralkodik, mint annyi és annyi zsarnok és pénzkufár fejében, kik kivetkőzve emberi mivoltukból, a kisemberek megrontására szövetkeznek a kartell által. Legyen tehát világosság és lássák be valahára legalább azok, kiknek szemük van, hogy mi lesz velünk, ha e romboló áramlatnak gátat nem vetünk, ha e sötétség eloszlására kezdet nem szorítunk. Csatlakozzanak hozzánk azok, kiknek szívében él a felebaráti, az emberbaráti szeretet tüze, csak egy szikrája is, kiknek kinyílt szemük és tisztán látják helyzetünk ziláltságát és tarthatatlanságát.

A társadalom egyik kasztja mentve lesz, ha győzünk, de jaj nekünk, ha

legyőzetünk. Ha pedig győzni akarunk, ha meg akarjuk menteni mi magunkat, embertársainkat és az egész szakmánkat, úgy résen legyünk, tömörülve, egyetértve álljunk be a csatasorba, az Ipartársulatba és két kézzel fogjuk meg a fegyvert, lapunkat és addig ne engedjünk, mig nem miénk a győzelem.

A mi ipartársulatunk és lapunk a jövőt akarja biztosítani a kisvendéglősöknek; tanácsadója, tanítója és vezére lesz továbbra is a pinczereknek. Lankadatlan buzgalommal, fáradságot nem ismerve, áldozatot nem kimélve, az ő ügyük és érdekük szolgálatában fog állni czentul is.

Azért kérjük azokat is, kik eddig nem ismertek minket, ismerkedjenek meg velünk és meg vagyunk győződve, hogy ha megismerik elveinket, programunkat, meg is szeretnek bennünket és táborunkba állnak.

Eddigi működésünknek is máris vannak eredményei. Deputációt menesztettünk a miniszterhez, hogy orvosoltassék mindazon bajunk, melynek sebe könnyen végzetessé válhat ránk nézve. Az orvosság — erősen hisszük — nem fog késni. Lám, már ez is milyen édes gyümölcs a fáradtságos munkánknak. Azonfelül a közvéleményt felébresztettük és megingattuk a sörgyárosok állását, ami annál is inkább sikerült, mert megnyertünk ügyünknek egy magasabb fórumot is.

Ha így haladunk tovább, biztos a győzelmünk. És még biztosabb lesz, ha azok, akik idáig nem ismertek minket és most megismerve, mellénk sorakozva, belépnek az Ipartársulatba és lapunkat pártolják. Mert tömörülésben, egyesülésben az erő!

Ennyit akartam mondani az öreg év utolsó napján, amit minden szeretett olvasómnak nem mulaszthattam el akkor szívére kötni, mikor boldog ujesztendőt kívánok!

Mert az újév is csak úgy lesz boldog, ha mi tesszük boldoggá!

A Székesfővárosi Kisvendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulatának hivatalos helyisége VII., Szövetség-u. 24. szám alatt van. Irodai órák: d. u. 4—6-ig, amikor is felvilágosítással vagy tanácsccsal szívesen szolgál az elnökség.

Előfizetési felhívás.

Lapunk immár negyedik évfolyamába lépett a mai nappal. Egyesületek, körök és társaságok most tartják évi beszámolójukat, zárszámadásait; politikusok, képviselők és miniszterek is beszámolnak az országuknak és a választóknak. Ugy volna helyén, hogy mi is tartsunk beszámolót. De ez nekünk szükségtelen. Az elmúlt évi működésünk nyitott könyv volt az olvasók előtt. Mindenki tudja és tudhatja, mit cselekedtünk az elmúlt évben. Egy sorunk, egy betűnk se íródott hiába. Minden tollvonásunk a kisvendéglősök és a pinczerek érdekeit ölelte fel s amennyit tehetünk, megtettünk ügyükben.

Munkánknak van is gyümölcse. — Felébresztettük lethargiájukból a tepsedő testeket és csatasorba állítottuk, hogy védekezzenek azzal a végveszéllyel fenyegető kartell-áramlat ellen. A harcznak máris vannak eredményei s azt hisszük, rövid idő alatt kivívjuk mindazt, amit óhajtottunk.

Győznünk kell, mert velünk az igazság!

És győzünk is, ha ti, kisvendéglősök és pinczerek, méltányolva a mi szellemi és anyagi áldozatokatokba kerülő törekvéseinket, segédkeztek nyujtok előfizetéstek megújításával, a lap támogatásával és terjesztésével.

Csak ennyit tegyetek ti és mi százszorososan visszafizetjük azt azzal, hogy ezentúl kettőzött erővel, bátran és el nem csüggedve tovább is a ti érdekeiteket fogjuk előmozdítani.

Reméljük, szavunk nem lesz pusztában elhangzó szó és minden kisvendéglős és pinczér eleget fog tenni kérésünknek.

Levelézés.

Tek. Szerkesztő Ur!

A multkori összefoglalásunk alkalmával az ipartársulatunk titkára ismertette a választ, amelyet Dreher Antal ur adott az ipartársulatnak azon átíratára, hogy hívna meg tárgyalásra a differenciák kiegyenlítése végett. Ezen elutasító válaszában erősen kikel az ipartársulat ellen „és — irta a többek közt — nem fogják továbbra is túrni azt, hogy a hazai iparpártolás jel-szava alatt magukat kizsákmányoltassák”, egyuttal pedig tiltakozott az ellen a kifejezés ellen s íme, ma olvasom a „Neue Freie Presse” 13762-ik számában, hogy Wöhlmayer keresztény szocialista képviselő (osztrák) a következőket mondotta: „Az Urakházába kinevezendők között egy egész sor olyan nevek találhatók, melyekre nézve joggal kérde az egész világ, hogy milyen nyilvános érdem alapján minősíti őket a kormány ilyen tiszteletbeli állás betöltésére? Különösen két név van kö-

zöttük, melyek a legszélesebb köröket is gondolkodásba ejtik. Így Dreher Antal a schwechati sörgyár tulajdonosa is kitüntetésre terjesztetett elő a kormány által, ki-ről a pénzügyi világhoz fűző bizonyos kö-telékain kívül még ismeretes, hogy számos közép- és kisiparosnak kiméretlen tönkre-tétele és számos *korcsmárosnak kizsákmá-nyolása* által aránylag rövid idő alatt több száz millió koronára rugó vagyont hará-csolt össze, míg nyilvános szereplésében csakis a kiméretlen terrorizmusáról ismeretes.”

Ezen szavak után önként fölmerül azon kérdés, hogy vett-e magának Dreher elég-tételt a képviselőtől vagy jónak látta nem szerezni tudomást az egészről? Ugy hi-szem, hogy a képviselő ural nem bánhat el oly könnyen, mint velünk, korcsmáro-sokkal, mert ő reá nem parancsolhat ugy senki se; és nem mondhatja bárki — mint nekünk — vagy, vagy! Vagy hatvan kraj-czárral drágábban fizeted a sört vagy se-hogy. Ezt könnyen teheti abban a tudat-ban, hogy a kartellt megteremtette és így akár tetszik, akár nem, a sör máshonnan és más árban nem vehető, mert a meg-egyezés, mint ők nevezik, nem engedi.

Egy kisvendéglős.

Szeretem én a borocskát...

Szeretem én a borocskát,
De csak úgy, ha tiszta,
Szeretem én a vizet is,
De csak ha más iszszá.

Felpezditi vérem a lány
Orczáinak pirja,
Szeretem a menyecskét is —
De csak ha más birja!

Ilosvai Sándor.

HIREK.

T. olvasóinknak, lapunk barátainak és munkatársainak boldogsággal és szeretettel teli újévet kívánunk.

A „Szarvas”-hoz címzett fővárosi vendéglő, mely a Teleky-tér 2. szám alatt van, új tulajdonost kapott Velekey Károly fővárosi vendéglős személyében.

Uj vendéglő Ujpesten. Ujpesten, a Csokonay-utcában Gönye Sándor, ismert fővárosi kartársunk új vendéglőt nyitott. Ismert jó borai bizonyára ott is felvirágoztatják üzletét.

Boldog újévet kíván ismerős kartársainak Ballay Ákos, főpinczér, Rima-Szombat.

Mérgező sör. Angolországban Manchestertben a sör élvezete folytán nemrég sokan arzén mérgezést kaptak. Ugyanis gyártás közben a malátát szőlőcukorral pótolják, ez pedig kénsav hozzáadásával készül, amely csaknem mindig tartalmaz arzént is.

A marosvásárhelyi pinczerek mozgalma. A M. O. P. E. az ország minden részében kezd tért hódítani és napról-napra létesülnek a vidéki városokban a választmányok. Legujabban — mint nekünk ir-

ják — Marosvásárhelyen alakult meg a választmány. A M. O. P. E. kiküldötte, Kalmár Fábán, derék munkát végzett és hisszük, buzgólkodásának lesz is sikere!

A dohánybevéltés. Az idevágó szabályok módosítása tárgyában Temes vármegye öt dohánytermelő községének küldöttsége tisztelgett Rubinek Gyula vezetése alatt Gränzenstein Béla pénzügyi államtitkárnál. Azt a kérelmet terjesztették a pénzügyminiszterium elé, hogy a kerti levelek osztályozási rendszerét változtassa meg, illetve állíttassa helyre a régebbi osztályozást, mivel a tapasztalat azt bizonyítja, hogy a mostani beváltási vagy osztályozási rendszer mellett a termelők érzékenyen károsodnak. Kérték továbbá azt is, hogy a bebugázást tegye a miniszter kísérletezés tárgyává, mert szerintük ennek eltöltése is sok vidéket megkárosított. Gränzenstein Béla államtitkár kijelentette, hogy a mostani beváltási szabályzatot, míg ennek érvénye tart, azaz 1904-ig, már változtatni nem lehet. Az 1904-ben életbelépő új dohánybevéltési szabályzatnál a kérelmezők kívánságait a miniszterium a lehetőségig figyelembe fogja venni, a bebugázást pedig addig is alapos kísérletezés alá véteti.

Az első hírlapi „kacsá.” A tizenkilencedik század elején egy darabig divatban volt, hogy írőemberek egymást tréfából célzatosan félrevezették, vagy egymásról a legképtelenebb híreket terjesztették. Ebben az időben történt az is, hogy egy Cornelissen nevű belga tudós a kacsák hihetetlen falánkságát a következő módon próbálta ki. Vett 20 darab kacsát és belőlük egyet darabokra vagdalva a tizenkilencz elé dobta, mire ezek huszadik társukat hamarosan felfalták. Ezután a kacsák már fölpróztatlanul ettek meg egyet-egyet maguk közül s így ment ez végig, míg csak egy kacsá maradt, a mely mind a tizenkilenczlet gyomrába temette. Ez a történet az újságba került és az összes lapokat bejárta. Azóta szokás az olyan újsághirt, a mely hihetetlen, „hírlapi kacsá”-nak nevezni.

Élelmes vendéglős. Egy vidéki lap hirdetései között olvassuk egy vendéglősnek ezt a különös, de elég csattanós reklámját: „Fiam megbukott az érettségi vizsgán. Azért, mert az állattan tanárának kérdésére nem ismerte fel a poloskát. Be kell ismernem, hogy a fiamnak nem volt alkalma ezzel az állattal megismerkedni, mert az én szállodám poloskamentes! XYZ szállodatulajdonos.” Már az igaz, hogy ritka egy szálloda lehet!

Sziven lőtte magát Schwarz Rezső főpinczér. Tettének oka ismeretlen.

Vád alá helyezett borpancsoló. Valóságos tengeri kigyó a formalizmusban szenvedő igazságszolgáltatásunknak az a bűnper, amelyet Miakits Mihály budapesti vendéglős indított Obláth Adolf gazdag pécsi borpancsoló ellen. Obláth ugyanis évek során át rendszeresen meglőpta Miakitsot olyformán, hogy a Miakits által tőle vásárolt, de a kereskedő budafoki pinczejében hagyott borokat a Miakits által alkalmazott pécsek feltörése után

megvámolta és aztán ujjal lepecsételte Miakits hamisított pecsétjével. Pontiustól Pilátusig járt a panasz, de az ügyészség azon az alapon, hogy nem lopásról, hanem sikkasztásról van szó, amelynek büntethetősége azonban elévült, félretette a panaszt. Hosszu bolyongás után, melynek során mindig a gazdag Obláth nevetett a markába, most végre a királyi táblán horogra került az elbizakodott Obláth, s vád alá helyezte nemcsak Oblátot a lopás büntette miatt, hanem azokat az ügynököket is, a kik hamis tanukat akartak fölbérelni Miakits ellen, de a detektívek éppen akkor csípték rajta az ügyetlen ügynököket, midőn a Judás-pénzt át akarták adni Miakits pinczemunkásainak.

A pinczerek érdeke.

Rovatvezető : Jávör I. Sándor.

A „Budapesti Pinczeregylet.“

A Gundel Jánosokat védő Ipartársulat hivatalos Értesítője egy elmúlt számában, foglalkozván a pinczeregylettel, érthetetlen nyájassággal irt a Bpesti Pinczeregyletről. Mi egyelőre minden kommentár nélkül közlünk az említett cikkből egy-egy figyelemre méltóbb megjegyzést abban a tudatban, hogy a M. O. P. E. tagjai és a vezető egyéniségei felelni fognak rá.

A „Budapesti pinczeregylet“ régi tagjából alakult mozgalmi bizottság azzal a panasszal fordult az ipartársulathoz, hogy a 68 év óta fennálló humánus célú egyesületet a megsemmisülés veszedelme fenyegeti, mert lelkiismeretlen emberek az ujonnan alakult „Országos pinczeregylet“-be akarják beolvasztani.

A mozgalmi bizottság terjedelmes emlékiratba foglalta és úgy terjesztette az ipartársulat választmányára elé mindama súlyos sérelmeket, melyeket az egyesület régi tagjai már most is szenvednek, mielőtt az egybeolvadás ténye hatóságilag meg erősítést nyert volna.

Az emlékiratban felsorolt sérelmek igen súlyosak. Érdemesek arra, hogy velök bővebben foglalkozzunk. Annál is inkább, mert az ipartársulat választmányára is mélyen megütközött a pinczeregyletnél történő dolgok felett. El is határozta, hogy minden illetékes hatóságnál lépéseket tesz az egyesületnél újabb időben tapasztalható botrányos állapotok megszüntetése végett. Nem tűrheti hallgatagon, hogy a „Budapesti pinczeregylet“, mely főleg önszegélyezésből álló szép feladatának, valamint egyéb üdvös emberbaráti céljának mindenkor becsületesen megfelelt, melynek 68 évre terjedő tisztas multjához az ipartársulat tagjainak multja is fűződik, — most durva, romboló kezek minden elfogadható ok nélkül szétműlják.

Az egyesület régi tagjainak ama csoportja, mely az egyesület megmentésén fáradozik és kitartással küzd az ellenfél hol csellel alkalmazott, hol erőszakos akciója ellen,

nemcsak az összes mérvadó körök és egyének szimpátiáját bírja, de minden oldalról és minden irányban hathatós támogatásra számíthat.

Mig ellenben azok, akik könnyelműen törnek az idők viharában megizmosodott, életerőssé fejlődött és hivatása magaslatán álló egyesület fenmaradása ellen, a kik vakmerő elszántsággal nyulnak az egyesület emberöltőn át gyűjtött vagyona után s az egyesület régi tagjaival szemben a megszokott jótékonyosság helyett meggondolatlanul és kiméletlenül a jogfosztogatást alkalmazzák, azok mindenkinek az ellenszenvével találkoznak, általános rosszalás és elítélés az osztályrészük.

De meg is érdemlik, mert, bár senki se vonja kétségbe, hogy a pinczerek országos egyesülésére irányuló törekvés helyes és jó gondolat, sőt idővel a karra nézve hasznos lehet; de már azt kereken tagadjuk, hogy az országos egyesületnek a budapesti egyesület romjain kellene felépülnie.

A két egyesületnek szervezeten és különösen vagyoniilag semmi köze nincsen egymáshoz.

A budapesti egyesület addig is híven betöltötte hivatását, mely erkölcsi szempontból a nagyvárosi élettel járó égető szociális kérdések gyors megoldásából állott.

Magyar borok.

Persze mindebből a jövedelemből a legkevesebb a szőlőtermelést illetve. Aszuszölő nincs minden évben, s ha van, értékét a mennyiség határozza meg. Rosszabb évben hihetetlenül emelkedtek az árak, de viszont jobb terméskor ép oly hihetetlenül hanyatoltak is. A borkereskedő, kinek mindig megvolt a maga szükséges quantuma, majd semmit sem kockáztatott, ellenben a szőlőbirtokos, a beruházáson s megműveltetésen kívül, még a rossz termésrel is kellett hogy számoljon. Egy régi törvény, mely a bortermelést akarta előnyben részesíteni, azért szabta meg, hogy senki se vehessen aszút, a ki maga nem mivel szőlőt. De az ország kerekedelmi átalakulásának szüksége már a mult század végén hatályon kívül helyezte ezt az intézkedést, s a tokaji szőlőműves maradt a maga szegénységében, földje elértéktelenedett, míg a kereskedés, mely főleg lengyel és porosz sziléziai alkuszok kezében volt, jól felhizlalta a maga embereit.

Igy vándorolt el a kereskedés a termelés helyéről, mihelyt a szüret megtörtént; s míg a Hegyalja pincéi alig egy-egy nagyobb urasági pince kivételével, üresek maradtak, addig Kassa, Eperjes, Lőcse, Bártfa s más határszéli városok raktárai fogadták be az egész készletet. Csak az orosz császári udvar tartott még e század elején is külön megbízottat Tokajban, hogy néhány száz akót a helyszínén vásároljon össze, a többbit lengyel kereskedőktől Vilnában, Mohilovban vagy Brodyban vették meg.

Nem is tulzás, a mi a valódi tokaji ritkaságáról közzájón forog, de ennek magyarázata nem az az elterjedt balhít, mintha valódi tokaji csak egy kis helyen, a tulajdonképeni Tokaji hegyen teremne, bár ezt a téves hitet maguk a tokaji szőlőbirtokosok táplálták annak a tilalomnak a révén, mely egész a mult század végeig fennállott s mely lefoglalással sujtotta a must és aszuszölő behozatalát a szomszédos helyekről a Tokaji hegyre. Ép oly kevéssé áll meg az is, a mit Wintischnél olvashatunk, hogy a Grassalkovics herceg által Mária Teréziának felajánlott Terézia-hegy lett volna a Hegyalja legjobb bortermő helye. Ezt a szőlőt ép értéktelenebb terméséért adta el a kassai kamarai igazgatóság, a nagy királyné halála után darabonként a tarcaliaknak. Ha lehet szó egyik-másik szőlőhegy kiváltságáról, ugy ez a megkülönböztetés, legalább a hajdani időkben, az ugynevezett Mézes Málét és a királyi magántulajdonképező Szarvast illette meg, melynek főalkatrészül az „Augusztus“ fajtákon kívül Matolay a fehér szőlőt látta volt.

Hogy a mult századokban Magyarország borfogyasztása sokkal jelentékenyebb volt, mint ma, alig szenved kétséget, ha meggondoljuk, hogy sört alig ittak, kivéve az osztrák, morva, lengyel és sziléziai határszéleket, s néhány németajku bányavárost: Lőcsét, Selmecet, Kassát, Pozsonyt stb. De Magyarország akkor ismert 30-féle borfajtája közt a hanyag és okszerűtlen kezelés csak keveset tudott igazán értékessé tenni.

A ménesít még említve sem találuk. A bánati borok kezelése a legkezdetlegesebb gazdasági ismeretek színvonalain is alól maradt. Elégnek tartották, ha a kisajtolt mustot egész éven át a szabad ég alatt, falevelekkel beborítva tartották, vagy pedig kecskebőr tömlőkben, sokszor a tűzhelyhez is közel helyezték el, miután az egyetlen szoba helyettesítette a pincét, konyhát, padlást és kamarát is.

A budai bor, melyről Bonfin után Zeiller is ugy emlékezik, hogy a környéken levő számos meleg forrás miatt kénszagot nyer, főleg a bécsi előkelők asztalán volt kedvelt; kivált a vörös. Ellenben a legrosszabb híre a kassai bornak volt, mely állítólag sok mészartalmáért nemcsak köszvénynek, hanem egy rossz verses közmodásnak is okozója vott:

„Vinua de Kassa,
Eb aki a tövét ássa.

(Folytatása köv.)

Társszerkesztő: JOVICZA ISTVÁN.

Nehéz lélekezés,

köhögés, légzőszervek bántalmainál, elsőrangú orvosi szaktekinélyek ajánlják az I. számú József-tápteát. Székrekedés, emésztési zavaroknál és mint vértisztító a II. számú József-tápteát. Egy doboz ára 25 krajczár. Kapható Török József gyógyszerárában. Fő és széklődős: Vogler József droguista asziszt., Budapest, Rökk Szilárd-utca 5. szám. 10 doboz megrendelésénél és a pénz beküldése mellett bérmentve.

Der Kleine Gastwirth

Offizielles Fachblatt der Gewerbegeossenschaft der Gast-, Schankwirth und Kellner.

PRÄNUMERATIONSPREIS:
Für ein ganzes Jahr 12 Kronen
Für ein halbes Jahr 6 „
Für ein Vierteljahr 3 „

Herausgeber und verantwortlicher Redakteur:
Nikházy Géza.

Erscheint jeden Donnerstag.
Redaktion und administration
Budapest, VIII. Bezirk, Rákóczy-tér Nr. 4.

**Die Kleinwirth halten ihre nächste gesellige Zusammenkunft am 2. Jänner, 4 Uhr
Nachmittag bei unserem Kollegen Anton Erl VIII. Bezirk, Baross-utcza 93.
Um je zahlreicheres Erscheinen wird gebeten!**

Memorandum

welches die Gewerbegeossenschaft der hauptstädtischen Kleinwirth an den Minister des Inneren Koloman Széll und an den Finanzminister Ladislaus Lukács in Angelegenheit der Verhinderung des bereits arg zugenommenen Mißbräuche der Stehweinschänken gerichtet hat.

Erzellenz!

Wir sind in vollem Bewußtsein dessen, daß es nicht nöthig erscheint Ew. Excellenz jene schwere wirtschaftliche Lage zu präzisieren, welche das Land bereits seit zwei Jahren drückt und welche am meisten die Kleinwirth zu fühlen bekommen, indem das zerende Publikum immer kleiner wird.

Die nothgedrungen aus dieser Lage mit stammende Sparsamkeit, die Reduzierung der Bedarfsmittel zeigen sich zu förderst in jenen Genuß-Artikeln, welche durch den Kleinwirth in Verkehr gebracht werden und fñhlt mithin die Schwere der wirtschaftlichen Lage jener Theil des Publikums am meisten, welcher seine Bedarfsmittel bei dem Kleinwirth einzuschaffen gezwungen ist.

Es ist demnach ganz natürlich, daß die Lage der Kleinwirth unter sichtbaren Umständen am kritischsten ist. Wir weichen jedoch den Konsequenzen der Lage durchaus nicht aus, sondern reduzieren unsere Ansprüche wie das Publikum, mit welchem wir in diesen schlechten Zeiten gerade so aushalten, wie es das Publikum in besseren Zeiten mit uns that.

Außer den allgemeinen Schwierigkeiten der wirtschaftlichen Lage sind jedoch noch spezielle Schwierigkeiten, welche die Kleinwirth schwer treffen und welche sie zwingen, um Sanirung dieser die kompetenten Behörden anzurufen.

Auf diesem Wege sind nicht leicht fürabel jene Leiden, welche in Folge des Kartells der hiesigen Bierbräuer die Kleinwirth hart treffen, und welche — aber auch — die Interessen des Staates berühren, da die Kleinwirth und andere Ausschänker wegen der schroffen Abweisungen seitens der Bierbräuer gezwungen werden ihr patriotisches Gefühl zu unterdrücken und um leben zu können, die vortheilhafteren Anerbietungen der ausländischen Bierbräuer annehmen werden.

Bei einem anderen Leiden kann uns die Unterstützung der hohen Regierung jedoch helfen und dies betreffend erlauben wir uns Ew. Excellenz folgendes darzulegen.

Zeit mehr als einem Jahre finden wir, daß in der Hauptstadt in unreinen, feuchten Kellern und Gewölblokalitäten Weinschänke eröffnet werden, welche zwar als Stehchänke bezeichnet werden, in der Wahrheit jedoch eingerichtete Gasthäuser resp. Wirthshäuser sind, trotzdem sie den vorgeschriebenen Fördernissen für Gast- oder Wirthshäuser durchaus nicht entsprechen und insbesondere ob des Fehlens reiner, gesunder Luft, der nothwendigen Neben-Lokalitäten, einen skandalösen und rechtswidrigen Zustand schaffen.

Es ist zwar war, daß die Gasthäuser unter einer strengen Aufsicht stehen und zur Ertheilung eines Schankrechtes auch die kompetente Behörde etwas mit zu reden hat, das dessen ungeachtet, wird das Gesetz und die Behörde hintergegangen. Wie dies geschieht, wollen wir Ew. Excellenz bekannt geben:

Derjenige der einen Schank öffnen will, gibt in seinem an die Finanzdirektion gerichteten Gesuche an, daß er erst nach Ertheilung des Rechtes sich um ein den Gesetzen entsprechendes Lokal umschauen wird. Wenn er nun das Recht bekommt, mietet er um einigen Kronen, den Gesetzen schroff widersprechende, feuchte Keller-Lokalitäten, welche eben deshalb leer standen, weil man sie eben für andere Zwecke genug unbrauchbar findet und eben Niemand da ist, der auch nur den kleinsten Mithzins dafür bezahlen würde. In solche Lokale werden dann einige Tische, einige Stühle und Tische gestellt, die Tafel wird herausgehängt und das Lokal der kompetenten Behörde angemeldet. Die Kommission erscheint, findet natürlich das Lokal für die Gemeingefundheit schädlich und ordnet das Sperren des Lokales an.

Gegen dieser Anordnung meldet dann der In-

haber seine Berufung an, in welcher er natürlich die riesigen Kosten aufzählt und bittet schließlich um Aufschub, der ihm auch bewilligt wird. Während dieser Zeit verkauft er das Geschäft im Stillen und das obige Verfahren faugt von Neuem an. Der erste Eigentümer aber öffnet in einer anderen Gasse in einen eben solchen Lokal einen rentablen Schank.

Auf dieser Weise sind in einem Jahre hunderte und hunderte solche Schänke eröffnet worden theils mit Recht, theils mit gemietetem Recht, resp. unter fremden Namen.

Die Inhaber dieser Schänke, wenn es heißt die Steuer und Gebühren zu entrichten, verschwinden spurlos.

Diese Leute, die keine Steuer zahlen und mithin die Staatskassa verkürzen, mit ihrem Vorgehen das Wirthsgewerbe beschmutzen, sind einer staatlichen Unterstützung unwürdig. Im Interesse des Morals, der Gemein-Sicherheit und Gesundheit muß dem Treiben dieser Leute Einhalt gethan werden. Nicht nur unser Lebensunterhalt, aber auch das arg bedrohte Gemein-Interesse hat es gewünscht, daß wir gegen diese Unbillen um den Schutz der hohen Regierung ansuchten und Ew. Excellenz zugleich bitten in eigenem Wirkungskreise diese Schänke einer strengen Kontrolle zu unterwerfen und sich im Interesse der Staatskassa, der Auktorität des Gesetzes und um Verhütung des Ruins des Wirthsgewerbes über diese Thatfachen Gewißheit zu verschaffen, hiezu die Meldungen der Staatspolizei einzuverlangen und auf Grund dieser gnädigst zu verordnen:

a) Daß auf dem Gebiete der Hauptstadt ein Schankrecht nur dann ertheilt werde, wenn der Petent beweist, daß die zum Schanke gemieteten Lokalitäten von der kompetenten Behörde den Gesetzen entsprechend gefunden wurden; mit Vorbehalt dürfe kein Recht ertheilt werden.

b) daß bei Stehchänken auch die Aufsicht unserer Geossenschaft einverlangt werde.

c) Die Eigenthümer angehalten werden, eine ihren Namen führende Firmatafel auszuhängen.

Diese sind Wünsche, welche nicht nur den Gesezen nicht widersprechen, sondern auch im Interesse dieser unbedingt nothwendig sind.

* * *

Die Deputation der Kleinwirth, welche in der vergangenen Woche bei dem Finanzminister vor sprach, hat seine Leiden nicht nur wörtlich vorgetragen, sondern demselben auch in Form eines Memorandums schriftlich übergeben. Ohne gesunde Folgen wird es sicher nicht bleiben. Dies' wäre ein angenehmes Neujahrs-Geschenk.

Unseren Bekannten und Fremden!

Der letzte Tag des alten Jahres drückt auch uns die Feder in die Hand, um unsere Herzengedächtnisse auch denen bekannt zu geben, die uns kennen, und auch jenen die uns nicht kennen um uns kennen zu lernen. Wir wissen nicht wo wir anfangen sollen, so viel liegt auf unserem Herzen, und wenn der Raum unseres Blattes nicht zu klein wäre, würde unser Neujahrswunsch gewiß langweilig werden.

Darum wollen wir uns nur auf das Nothwendigste beschränken. Vor allem ist es am nothwendigsten, daß wir unseren innigsten Dank jenen Bekannten aussprechen, die unser Blatt im verfloffenen Jahre verbreiten und unterstützen freundlich waren, und wovon wir ersehen, daß sie unserer Ansicht beistehen, und es bekommt uns nichts so gut, als jene Gewißheit, daß wir nicht allein auf dieser Welt gegen die Land und Nation zerstörende Kartell-Strömung stehen; daß auch Andere den Unterschied zwischen Wahrheit und Niedertracht, zwischen Recht und Unrecht erkennen.

Und als wir nun unseren Bekannten wiederholt den innigsten Dank aussprechen, hegen wir den stillen Wunsch, es möchte in der nahen Zukunft unsere Idee sich verkörpern zum Wohle Aller.

Doch bitten wir weiters unsere im Interesse der Wahrheit inszenirte Aktion in weiteren Kreisen bekannt zu machen und neue Freunde in unser Lager zu schicken entweder als neue Abonnenten für unser Blatt, oder als neue Mitglieder für die Genossenschaft. Das Licht ist aber um der Finsterniß Herr zu werden geschaffen, denn tiefe Nacht herrscht in den Köpfen jener geldgierigen Tyrannen, die um den kleinen Mann zu erdrücken, sich durch den Kartell verbundenen und herzlos ihr Massacre in den Reihen der Kleinen weiterführen.

Es sei Licht, damit Jene, die Augen haben, sehen können, was aus uns wird, wenn wir dieser vernichtenden Strömung entgegentreten können, wenn wir nicht Hand in Hand diese Finsterniß nicht zerstreuen können. Es mögen sich jene, die das Herz am rechten Fleck haben, in denen noch ein Funke der Nächstenliebe aufstammt uns beischließen und uns helfen. Der Sieg bedeutet für uns das Leben, doch Wehe uns, wenn wir besiegt werden. Darum einigen wir uns rechtzeitig und treten als Mitglieder in die Genossenschaft und greifen mit beiden Händen zur Waffe, zu jener Waffe, welche einzig und allein nur unser Blatt bilden kann,

und kämpfen, insolange wir den Sieg nicht erkämpfen.

Unsere Genossenschaft und unser Blatt will die Zukunft der Kleinwirth sichern; es will ihr Rathgeber, ihr Lehrer werden und bleibt auch fürderhin der Führer der Kellner. Es wird auch weiters in ihrem Interesse kämpfen ruhelos, mit Ausdauer. Darum bitten wir auch Jene, die uns noch nicht kennen, uns kennen lernen zu wollen und sind dessen sicher, daß sie uns lieben werden und mit Freude sich uns anschließen werden, wenn sie unsere Ansichten, unser Programm kennen werden.

Unsere bisherige Thätigkeit hat bereits Resultate aufzuweisen. Wir sandten eine Deputation zum Minister und baten um Sanirung jener mißlichen Lage, welche für uns verhängnißvoll zu werden droht. Und die verlangte Arznei — wir glauben sicher — wird sich nicht verspäten. Wir haben die Position der Bierbräuer erschüttert, indem es uns gelang, ein höheres Forum für unsere Sache zu gewinnen.

Wenn wir so weiter kämpfen, kann der Sieg nicht ausbleiben. Und noch gesicherter würde der Sieg sein, wenn auch jene, die uns noch nicht kennen, uns jedoch kennen lernen würden und unserer Genossenschaft beitreten und unser Blatt unterstützen würden. Denn die Kraft liegt im Zusammenhalt!

Dies' wollt' ich am letzten Tage des alten Jahres noch sagen, bevor ich allen unseren lieben Lesern ein herzliches: Prost Neujahr! zurufe.

Aufruf!

Unser Blatt tritt nun mit dem heutigen Tage in seinem vierten Jahrgang. Vereine, Gesellschaften machen ihre Schlussrechnungen; Politiker, Abgeordnete und Minister halten vor ihre Wähler ihre Rechenschafts-Reden. Es wäre demnach zeitgemäß, wenn wir auch Rechenschaft abgeben würden. Dies' ist jedoch unmöglich. Unsere Thätigkeit im verlaufenen Jahre war ein offenes Buch. Jeder unserer Leser weiß, was wir gethan haben. Nicht eine Reihe, nicht eine Silbe wurde ziellos geschrieben. Ein jeder Federzug geschah im Interesse der Kleinwirth und Kellner und was wir nur thun könnten, das thaten wir. Wir weckten das schlummernde Selbstgefühl und riefen zum Kampfe gegen das Unheil verkündende Kartell. Der begonnene Kampf hat bereits Resultate aufzuweisen und wir hoffen in Balde All' das zu erreichen, was wir erstreben wollen.

Wir müssen siegen, denn das Recht ist auf unserer Seite! Und werden auch siegen, wenn Ihr Kleinwirth unser Streben in Eueren Interesse anerkennen wollt, wenn Ihr durch Erneuerung Eures Abonnementes, durch Verbreitung des Blattes, durch Sammeln von neuen Abonnenten uns beistehen wollt. Nur um dies' bitten wir Euch, und wir werden es Euch hundertfach vergelten, werden mit doppeltem Eifer, furchtlos in Euerem Interesse kämpfen.

Wir hoffen, daß unser Ruf nicht verhallen wird und die Kleinwirth unserer Bitte gerne willfahren werden.

Ungarische Weine.

Fröhliche Leese, lachende Stöcke mit rofigen Trauben, lustige Leese mit knallenden Pistolen, wo seid ihr alle hin? Wo ist eure Zeit hingekommen? Als noch die neckenden Faune den lustigen Bacchustanz über den kreisenden Bergweg herunterleiteten und mit aus Weinreben geflochtenen Kranze am Kopfe und zufriedener Glückseligkeit des Horac „Pescos odi“ ertönen ließen, wo sind diese Zeiten?

Wer könnte von den von der Phylloxera abgefressenen kahlen Hügel das in Honig fließende Ungarn erkennen? Wo ist der altungarische Typus, die lustige Weinleese hingekommen?

Vor 150 Jahren, als ein preussischer Gelehrte, der gute alte Bruckman, in seinem Berichte nach Hause schrieb, daß hier in Ungarn soviel Wein wächst, daß man die mit Wein gefüllten Geschirre auf die Straße stellt um daß sie Jederman frei entlehren darf. Er war es auch, der in seinem Berichte schrieb, daß die Bewölkung hier von dem Blühen des Akazienbaumes profeseit ob viel oder wenig Wein wächst. Blüht die Akazie stark, so wird viel Wein sein, hat sie aber wenig Blüthen, so wird wenig Wein sein.

Die Andenken der alten ungarischen Weinkultur bringen so manche altungarische Volksgebräuche in Erinnerung. Im zeitlichen Frühjahr, wie die Weingartenarbeit anfing, rüsteten sich aus den Komitaten Zips, Ung, Scháros die polnischen „Krajaner“ und „Maguraner“ gegen Tokaj, um das, was sie dort im Sommer verdienen, für den Winter nachhause zu tragen.

Die Arbeit war aber größtentheils in Afford oder „Antheil“ übergeben. Als die Traube zu reifen anfing, haben die Weinbergsinhaber jeder seinen Wächter designirt. Am Lorenzitag kamen die Burschen am Gemeindehaus zusammen um den Schwur abzulegen und gingen dann auf die ihnen angewiesene Stelle, um über 10—20—40 Weingärten die Obhut zu übernehmen. Sie waren immer so vertheilt, daß sie das überwachende Terrain genügend übersehen konnten und sich gegenseitig, im Nothfalle, Signale geben konnten, wenn im Falle vorüberfahrende Fuhrleute oder Viehtreiber die schon reifen Trauben pflücken würden. Sie bekamen für die 12 Wochen der Bewachung 12, 20 ja sogar 50 Gulden Münz per Mann.

Und welch' klassische Ausrüstung diese Wächter damals hatten. Die riesige Holzratsche, mit der er ganze Melodien zu ratschen im Stande war, könnte die heutige Jugend nur mehr mit beiden Händen handhaben, sie aber behandelten es mit Leichtigkeit als wäre es ein Spielzeug. Daneben hatte er sein Wurfgeschöß, das sogenannte ungarische Parittva, mit dem er mußgroße, harte Lehmkugeln bis auf 500 Schritte sicher treffend werfen konnte. Sie verfertigten sich dieses Wurfgeschöß aus gedrehtem Seil selbst, so auch die dazu gehörenden harten Lehm- oder Erdkugeln. Den Schluß der Ausrüstung bildete das auf die Schulter geworfene Gewehr und eine kurze, mit 12—24 Riemen oder gedrehten Schnüren verfehene Peitsche, deren Knall von den Bergen zurückdrönte und Vöglein und Hasen vor Schred in ihr Verdeck sich bargen.

Als die verschiedenen Weinbauarbeiten vorüber waren, ging das Leesen an. In Tokaj

meistens zu Simon-Juda den 28-ten Oktober. Bei dieser Gelegenheit wurden in den Ortschaften größere Märkte abgehalten. Auf diesen sehr lebhaft besuchten Märkten erschienen die Wiener und andere fremdländischen Kaufleute mit ihren Gold- und Silberwaaren, Stoffen, Spitzen, Seidenwaaren und hängten den Ungarn um theures Geld ihr Zeug an den Hals. Sehr oft wechselte der feuersprühende Tokajer sich in venezianische Spitzen oder französischer Seide auf und wanderten in dieser Gestalt wieder in den Säkel seines Eigenthümers zurück.

(Fortsetzung folgt.)

Neuestes von der Woche.

Giftiges Bier. In Folge Biergemisches sind in England, in Manchester viele an Arsen-Vergiftung erkrankt. Die Herstellung des Bieres geschah nämlich mit Zunahme von Traubenzucker, zu welchem man Schwefelsäure benützt und welder Stoff immer Arsen in sich hält.

Ein pfiffiger Wirth. In den Annonzen eines Provinz-Blattes lesen wir folgende höchst eigenthümliche Anzeige: Mein Sohn fiel bei der Maturitäts-Prüfung durch, weil er — die Wanze nicht kannte. Ich muß einsehen, daß mein Sohn keine Gelegenheit hatte, diese Insekt kennen zu lernen, weil eben mein Hotel — wanzenfrei ist! X. N. Wahrlich eine unglaubliche Seltenheit.

Ein Weinpantcher unter Anklage. Eine wahre Seeschlange ist jenes Rechtsverfahren in dem Prozesse, welchen der Hauptstädtische Gastwirth M. Mialits gegen den feinen Weinpantcher Adolf Oblath in Fünfkirchen angestrengt hat. Oblath bestahl nämlich lange Jahre hindurch den Mialits auf der Weise, daß er den durch Mialits von ihm gekauften um in feinen in Promontor gelegenen Kellereien aufbewahrten Wein — besteuerte. Er erbrach nämlich die Wachstempel und nachdem er genügende Quantität den Fässern entnahm, drückte er falsche Mialits'sche Stempel wieder auf die Fässer. Als Mialits dies erfuhr, machte er die Anzeige. Die Angelegenheit wurde jedoch hin und her gezogen, denn die Anwaltschaft ließ nicht von ihrem Standpunkte, es sei hier nicht die Rede von einem Diebstahl, sondern von einer Defraudation, nichts — und Oblath konnte ruhig in die Faust lachen. Jetzt ist nun endlich die Angelegenheit an die königl. Tafel gelangt, welche Oblath wegen Diebstahles unter Anklage stellte und auch jene Agenten, die gegen Mialits falsche Zeugen aufstreiben wollten, an dieser schönen Aufgabe jedoch durch Detektive in dem Moment verhindert worden, als sie den Zeugen für falsche Aussage Geld geben wollten.

Der Ausschuß des O. B. in Marosvásárhely. Die segensreiche Thätigkeit des M. O. P. E. findet bei den Genossen überall allgemeine Anerkennung. Bereits in einer jeden Stadt des Landes entstehen Ausschüsse. So in Marosvásárhely, wo bei der Zusammenstellung des Ausschusses auch Fabian Kalmár, der unermüdete Kämpfer als Entsender der Centrale zugegen war. Nur vorwärts!

Eigenthümer Tausch. Das am Telekytér Nr. 2 befindliche Gasthaus „A Szarvas-hoz“ bekam in der Person des Hauptstädtischen Gastwirthes Herr Karl Bilekey einen neuen Eigenthümer.

Correspondenz.

Geehrter Herr Rédacteur!

Auf unserer zuletzt gehaltenen Zusammenkunft machte uns der Secretär unserer Genossenschaft mit der Antwort bekannt, die Herr Dreher auf die Eingabe der Genossenschaft ihm erfuhr eine Konferenz einzuberufen, in der die Differenzen zu begleichen möglich wären.

In dieser abschlägigen Antwort weist Herr Dreher entrüstet jenen Passus der Eingabe zurück, wo es heißt: „Wir werden uns unter dem Deckmantel der Unterstützung der waterländischen Industrie nicht mehr weiter ausbeuten lassen!“ und verwehrt sich gegen diesen Ausdruck. Heute aber lese ich in der 137-ten Nummer der „Neuen Freien Presse“, daß Herr Wohlmayr oesterreichischer christlichsozialer Abgeordnete folgendes sagte: „In dem Herrenhause sitzen eine Menge solcher Herren, auf denen die ganze Welt mit Recht fragen kann, welche Verdienste sie sich im öffentlichen Leben erworben haben, daß die Regierung sie so einer großen Auszeichnung würdigt? Ueberhaupt zwei Namen finden wir darunter, die die weitesten Kreise zum Nachdenken bringen.“

So findet man unter sie Herrn Anton Dreher, der Eigenthümer der schwedater Bräuerei, von dem man außer seinen Beziehungen zu Geldleuten nur so viel weiß, daß er durch Zugrundeichten vieler Mittel- und Kleingewerbebetriebe und dem Ausbeuten vieler Wirthe in kurzer Zeit sich mehrere Hundert Millionen Kronen Vermögen schaffte. Während er im öffentlichen Leben nur von seinem schonungslosen Terrorismus bekannt ist.“

Nach diesen Worten taucht unwillkürlich die Frage auf, ob sich Herr Dreher vom betreffenden Abgeordneten Gemüthung verschaffte oder aber für gut fand von diesem keine Kenntniß zu nehmen? Ich glaube mit dem Herrn Abgeordneten hat er es schwerer zu verrichten, dem kann er nicht so schaffen, wie uns armen Wirthen: „entweder wir zahlen das Bier um 60 Kreuzer theurer oder wir bekommen gar keins.“

Bei uns kann er das leicht thun, denn er hat das Kartell zustande gebracht und wir können von keiner Seite kein billigeres Bier bekommen.

Die Publication dieser Zeilen bittend zeichne ich
achtungsvoll

Budapest, den 27. Dec. 1902.

Ein Wirth.

Die Amtsstellen der Gewerbe-Genossenschaft der Gast- und Schankwirthe befindet sich im VII., Szövetség-utca 24. Die Amtsstunden sind Nachmittags von 4—6 Uhr. Collegen, wendet Euch mit allen mannigfachen Fragen dorthin, wo ihr die beste Aufklärung bekommt.

Hauptmitarbeiter: St. Joviska.

Ajándék! Hat éve fönnálló korcsma, teljes berendezéssel és konyhával olcsón eladó. A korcsma hitel nélküli. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A kocsii-ipar szakmába vágó — mindennemű munkát elvállalok, de különösen a kocsik fényezését a legkitartóbb és a legjutányosabb árban készítem, minélfogva a n. érd. közönség pártfogásába ajánlom magamat
Lovász István, kocsifényező mester
Budapest, VII. ker., Dohány-utca 57.

Hellschein Lipót

műhízmőminta- és monogram-gyár
Budapest, Koronaherczeg-u. 2. II. lépcső I. e. Elvállal minden e szakmába vágó munkát bármilyen rajz szerint jutányos ár mellett és kezkesedik pontos és izléses kivitelért. Szállodások, vendéglősök, kávéosok és családos pinczerek 30% kedvezményben részesülnek.

Minden gallér és kezelő tisztítás után ismét olyan szép, mint az új

Gyár: Budapest, VIII. Röck-Szilár-utca 83.
Fióküzlet: VIII. Üllői-út 4. szám.
Ingtisztítás darabonként 14 kr., gallér 2 kr., kezelő 4 kr., függöny 20 kr.
Női ruhák kiváló szépen tisztíttatnak 2 frt 50 krajczárért.
Sima ruhák nagyon olcsó árban tisztíttatnak.

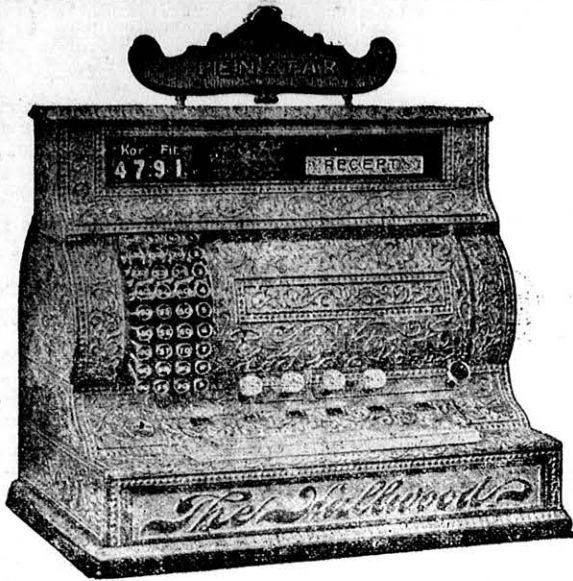
FOGAK a legújabb módszer szerint beilleszt teljes fogsorokat és egyes fogakat fájdalom nélkül. A gyökér eltávolítása fölösleges. Rosszul álló fogsorok olcsón átalakíttatnak. Az általam beillesztett fogsorok a valódi fogaktól meg nem különböztethetők, és ráadásra jóállással kitünően használhatók. Vidékiek 24 óra alatt kielégíttetnek. Szálloda-, korcsma- és kávéház-tulajdonosok és alkalmazottjai 40% árelengedésben részesülnek.

KOVÁCS J. fogászati műterem
Budapest, Károly-körút 9, II. e. 8
(Gróf Hadik-palota.)
Található: d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.
Ünnep- és vasárnap délután 4 óráig.

DIADAL-SEC
EBERHARDT ANTAL
BUDAFOK.

Vendéglősök és szállodások figyelmébe!

Legjobb a világon!

Ön is tudja meg

hogya

THE HALLWOOD

Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a LEGTÖKÉLETESEBBEK és ez idő szerint a LEGJOBBAK a világon

THE Hallwood

CASH REGISTER Co. Bpest, VI., Dalszínház-u. 10.

Legjobb a világon!

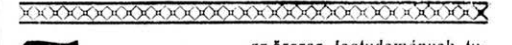
Alapított 1876.

Mérték szerint csak 16 frt egy teljes öltöny valódi gyapjuszövetből.

Csak 16 frt egy finom felöltő legújabb divat szerint, igen jó hozzávalóval és a legújabb szabással készít

BAUMGARTEN BENŐ BUDAPEST, VII. Dohány-u. 27

Fogorvos az összes fogtudományok tudora, speciálistája száj- és fogbetegek részére

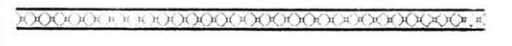
Dr. Kalinowszky

Budapest, VIII. ker. Kerepesi-ut 62.

Szájpadlás nélküli fogak, fogszorok és arany koronák készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül. Legújabb fogszorok fémlappal. Eltart emberéltig. Törés kizárva. Mérsékelt árak, esetleg részletfizetésre is. Munkámért 10 évi jótállást vállalok. — Fog és fogtörés a legújabb amerikai módszer szerinti érzéstelenítéssel teljesen fájdalom nélkül 1 koronáért. Fogtömések arannyal, platina, ezüst és porcellánnal 2 koronától felfelé. Fogak és fogszorok mesteri kivitelben, kitűnő anyagból 3 koronától kezdve.

Tört, rossz és használhatatlan fogszorok javítása és újjápolgózása 3 óra alatt eszközöltetnek.

Szegényeknek ingyen!

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóban:

Budapest, VIII., Rákóczy-tér 4.

Hagenauer Frigyes Károly

üvegedzési és festészeti műterme

Budapest, VIII., Vig-utca 14.

I-a Lignum Sanctum-golyók árai:

9 9.5 10 10.5 11 11.5 12 12.5 13 13.5 14 14.5 15 cm

1.30 1.55 1.80 2.20 2.65 3. — 3.25 3.50 3.80 4.20 4.60 5. — 6. —

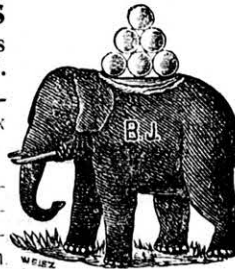

Beitz János műsztergályos, dákó és billiárd-golyó készítő.

Bpest, VII. Akácfa-u. 52. Dob-u. sarok

Elefántosonban nagyraktár:

A czövegek 30 fillerrel olcsóbbak. Használ golyókat 60 fillerért lesztergályozom

A legolcsóbb és legszebb világítás az

Acetylen-gáz izzó fény

mely füstnélküli és a legmegbízhatóbb, szabadalmazott Acetylen gázfejlesztő. — Ajánlja

Predmerszky József bádogos-mester Budapest, VI. Vörösmarty-utca 33.

Ugyanitt kapható

a baronfi keltető és nevelő

saját gyártmányu, szabadalmazott készülék.

Tessék prospektust kérni!

☎ Telefon 874 ☎

Kávéház-, vendéglő-, szálloda-tulajdonosok: társaskörök és főpinczér urak figyelmébe!

Papír szivar-szopóka, Szanitász, duplán égetett és kristály tollal, valamint egyszerűbb minőségűek is a legjutányosabb árban; czégnomással és a nélkül.

2000 darab rendelésnél a czégnomás díjmentes.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küld

November Mór papír szivar szopóka készítő Budapest VII. Révay-u. 23.

Schellenhofi sör!

ALAPÍTOTT 1753. BEGRÜNDET.

Schellenhofer Bier!

Schellenhofi sörraktár

BUDAPEST,

VII. ker. Aréna-út 46. szám

ajánlja

kifünő minőségű Schellenhofi

sörét

Mérsékelt árak!

Pontos kiszolgálás!

Schellenhofi sör!

Schellenhofer Bierlager

BUDAPEST,

VII. Bezirk, Aréna-út No 46.

empfielt ihr

ausgezeichnetes Schellenhofer

BIER

Mässige Preise!

Solide Bedienung!

Schellenhofer Bier!